

Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Юридичний факультет
Кафедра публічного та приватного права

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан юридичного факультету

Наталія ВЕСЕЛОВСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО УКРАЇНИ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право»
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності D8 «Право»
(код і найменування спеціальності)

освітньо-професійної програми «Право»
(назва освітньо-професійної програми)

тип дисципліни обов'язкова дисципліна професійної підготовки

2025 рік

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

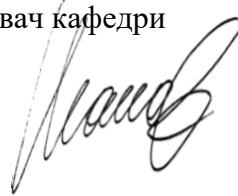

Ірина КОЗАКОВА

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою публічного та приватного права
протокол № 1
від «29» серпня 2025 року

Завідувач кафедри

Ірина КОЗАКОВА

Укладач: *Фесенко Олександр Миколайович*, доктор юридичних наук, доцент кафедри теорії та історії держави і права.

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська

Статус дисципліни: обов'язкова

Передумови вивчення навчальної дисципліни: вивчення дисципліни «Господарське право України» доцільне після оволодіння здобувачами вищої освіти базовими знаннями з теорії держави і права, логіки та юридичного моделювання; основами конституційного права (в частині захисту права власності та свободи підприємництва) та адміністративного права (щодо державного регулювання економіки та реєстраційних процедур); базовими засадами цивільного права (зокрема, теорії юридичних осіб, правочинів, зобов'язального та договірного права); основами цивільного процесу в частині загальних правил судового розгляду; інформаційними технологіями: вміння працювати з державними реєстрами, електронними кабінетами платників та офіційними базами законодавства; навичками аналітичної роботи: складання проєктів цивільно-правових договорів та процесуальних документів; а також основами загальної та професійної етики, правової культури й академічної доброчесності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Господарське право України» є система правових норм, що регулюють суспільні відносини, які виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності, пов'язаної з виробництвом продукції, виконанням робіт та наданням послуг з метою одержання прибутку або без такої мети, а також відносини щодо державного регулювання та управління економікою.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин (5 кредитів ECTS).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Господарське право України» є досягнення всебічного глибокого розуміння природи і сутності господарських відносин, а також поглиблене розкриття та засвоєння теоретично-методологічних засад господарського права, ознайомлення з основними теоретичними проблемами, з'ясування їх суті, причин та можливих шляхів їх вирішення, формування розуміння взаємозалежності між теоретичними проблемами галузі права і практичними проблемами створення, розвитку та модернізації господарського законодавства.

Основне завдання навчальної дисципліни «Господарське право України» полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти цілісної системи теоретичних знань щодо правового регулювання економічних відносин, а також набуття ними стійких практичних навичок і компетентностей, необхідних для самостійного правового супроводження створення, діяльності, реорганізації та ліквідації суб'єктів господарювання різних організаційно-правових форм, кваліфікованого моделювання, укладання й забезпечення виконання господарських договорів, ефективного представництва та захисту прав і законних інтересів учасників господарських відносин у судових органах, правового забезпечення залучення, реалізації та захисту внутрішніх і зовнішніх інвестицій, а також правильного застосування норм чинного законодавства в умовах динамічного розвитку ринкової економіки й євроінтеграційних процесів.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Господарське право України» забезпечує набуття таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК02	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК07	Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
СК08	Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.
СК09	Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.
СК10	Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
СК11	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
СК12	Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
СК13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН05	Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
ПРН06	Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
ПРН12	Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.
ПРН13	Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
ПРН18	Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
ПРН19	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
ПРН20	Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
ПРН22	Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб.	с. р		л	сем.	пз	лаб.	с. р
Тема 1. Господарське право як галузь права, наука та навчальна дисципліна	12	2	4			6	14	1	1			12
Тема 2. Суб'єкти господарських правовідносин	14	2	4			8	14	1	1			12
Тема 3. Господарські зобов'язання та договори	14	2	4			8	14	1	1			12
Тема 4. Відповідальність у сфері господарювання та банкрутство	14	2	4			8	14	1	1			12
Тема 5. Правове регулювання господарсько- торговельної діяльності та посередництва	14	2	4			8	15	1	2			12
Тема 6. Правове регулювання окремих видів господарської діяльності	18	4	6			8	17	1	2			14
Тема 7. Інвестиційна, інноваційна, банківська діяльність та страхування	18	4	6			8	17	1	2			14
Тема 8. Зовнішньоекономічна діяльність та спеціальні режими господарювання	16	4	4			8	15	1	2			12
Тема 9. Антимонопольно- конкурентне право у сфері господарювання	16	4	4			8	15	1	2			12
Тема 10. Правовий режим майна суб'єктів господарювання	14	2	4			8	15	1	2			12
Усього годин	150	28	44	0	0	78	150	10	16	0	0	124

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Тема 1. Господарське право як галузь права, наука та навчальна дисципліна

Поняття, предмет і метод господарського права. Система галузі господарського права. Господарсько-правові відносини. Господарське право як наука та навчальна дисципліна. Співвідношення господарського права з іншими галузями права.

Тема 2. Суб'єкти господарських правовідносин

Господарська компетенція та правосуб'єктність. Організаційно-правові форми підприємств. Господарські товариства. Об'єднання підприємств та інтегровані структури. Мале та середнє підприємництво.

Тема 3. Господарські зобов'язання та договори

Класифікація господарських зобов'язань. Господарський договір як інструмент регулювання ринку. Порядок укладання господарських договорів: стадії, правове значення протоколу розбіжностей і переддоговірні спори. Істотні умови господарського договору: правові наслідки відсутності погодження предмета, ціни і строку дії договору. Адміністративно-господарські зобов'язання.

Тема 4. Відповідальність у сфері господарювання та банкрутство

Адміністративно-господарські санкції: види, підстави та строки застосування. Господарсько-правова відповідальність: специфіка поєднання збитків, штрафних санкцій та операційно-господарських санкцій. Підстави звільнення від господарської відповідальності. Процедура банкрутства: особливості відкриття провадження і роль розпорядника майна. Санація та ліквідація: правові механізми відновлення платоспроможності боржника або задоволення вимог кредиторів.

Тема 5. Правове регулювання господарсько-торговельної діяльності та посередництва

Форми господарсько-торговельної діяльності. Комерційне представництво (агентування). Біржова торгівля. Договір поставки: правова природа та специфіка регулювання порівняно з договором купівлі-продажу. Правовий режим публічних закупівель як особливої форми господарської торгівлі.

Тема 6. Правове регулювання окремих видів господарської діяльності

Договір перевезення вантажу: розподіл відповідальності між відправником, перевізником та одержувачем. Претензійний порядок у транспортних спорах: строки та процедура пред'явлення комерційних актів. Підряд на капітальне будівництво: особливості ціноутворення (кошторис) та ризики випадкової загибелі об'єкта. Інжиніринг та договори на виконання проєктно-вишукувальних робіт: правовий аспект інтелектуальної власності. Державний архітектурно-будівельний контроль: процедура введення об'єктів будівництва в експлуатацію.

Тема 7. Інвестиційна, інноваційна, банківська діяльність та страхування

Режими інвестування: правові форми залучення іноземних інвестицій та гарантії захисту від націоналізації. Державне регулювання інноваційної діяльності. Банківська система України: правова природа банківських операцій і повноваження Нацбанку. Договір банківського кредиту: правові засоби забезпечення повернення кредиту (застава, порука, іпотека). Обов'язкове та добровільне страхування: правовий статус страховика та особливості перестрахування у господарській діяльності.

Тема 8. Зовнішньоекономічна діяльність та спеціальні режими господарювання

Суб'єкти ЗЕД: право на здійснення зовнішньоекономічних операцій та реєстрація іноземних представництв. Зовнішньоекономічний контракт. Заходи захисту внутрішнього ринку: антидемпінгові, компенсаційні та спеціальні розслідування у ЗЕД. Правовий режим спеціальних економічних зон: податкові та митні пільги як стимул для інвестування.

Тема 9. Антимонопольно-конкурентне право у сфері господарювання

Конкуренція як об'єкт правового регулювання. Зловживання монополієм (домінуючим) становищем. Антиконтурентні узгоджені дії. Недобросовісна конкуренція. Повноваження Антимонопольного комітету України.

Тема 10. Правовий режим майна суб'єктів господарювання

Право власності як основа господарювання. Право господарського відання та право оперативного управління. Об'єкти майнових прав. Адміністративно-господарські обмеження щодо розпорядження майном. Нематеріальні активи у господарській діяльності.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Господарське право як галузь права, наука та навчальна дисципліна	2	1
2	Тема 2. Суб'єкти господарських правовідносин	2	1
3	Тема 3. Господарські зобов'язання та договори	2	1
4	Тема 4. Відповідальність у сфері господарювання та банкрутство	2	1
5	Тема 5. Правове регулювання господарсько-торговельної діяльності та посередництва	2	1
6	Тема 6. Правове регулювання окремих видів господарської діяльності	4	1
7	Тема 7. Інвестиційна, інноваційна, банківська діяльність та страхування	4	1
8	Тема 8. Зовнішньоекономічна діяльність та спеціальні режими господарювання	4	1
9	Тема 9. Антимонопольно-конкурентне право у сфері господарювання	4	1
10	Тема 10. Правовий режим майна суб'єктів господарювання	2	1
Усього годин		28	10

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Господарське право як галузь права, наука та навчальна дисципліна	4	1
2	Тема 2. Суб'єкти господарських правовідносин	4	1
3	Тема 3. Господарські зобов'язання та договори	4	1
4	Тема 4. Відповідальність у сфері господарювання та банкрутство	4	1
5	Тема 5. Правове регулювання господарсько-торговельної діяльності та посередництва	4	2
6	Тема 6. Правове регулювання окремих видів господарської діяльності	6	2
7	Тема 7. Інвестиційна, інноваційна, банківська діяльність та страхування	6	2

8	Тема 8. Зовнішньоекономічна діяльність та спеціальні режими господарювання	4	2
9	Тема 9. Антимонопольно-конкурентне право у сфері господарювання	4	2
10	Тема 10. Правовий режим майна суб'єктів господарювання	4	2
Усього годин		44	16

8. План семінарських занять

Тема 1. Господарське право як галузь права, наука та навчальна дисципліна

Мета: засвоєння знань про предмет, методи та систему господарського права як галузі, а також про правові засади побудови господарської системи України.

Питання для обговорення:

1. Що становить поняття, предмет і метод господарського права України?
2. З яких елементів складається система галузі господарського права, які її основні джерела?
3. Які особливості мають господарські правовідносини, їх суб'єкти та об'єкти?
4. Що становить собою господарська система України та на яких конституційних принципах вона базується?
5. Які існують види суб'єктів господарювання в Україні та за якими критеріями вони класифікуються?

Тема 2. Суб'єкти господарських правовідносин

Мета: формування знань про правову природу, ознаки та види суб'єктів господарських правовідносин, а також про правові засади їх створення, легалізації та припинення в Україні.

Питання для обговорення:

1. Що становить поняття, правовий статус та обов'язкові ознаки суб'єкта господарювання?
2. З яких елементів складається система суб'єктів господарських правовідносин та які її основні джерела?
3. Які особливості мають організаційно-правові форми підприємств, господарських товариств та об'єднань?
4. Що становить собою процедура державної реєстрації суб'єктів господарювання та на яких принципах вона базується?
5. Які існують види та правові підстави припинення діяльності суб'єктів господарювання і за якими критеріями вони класифікуються?

Тема 3. Господарські зобов'язання та договори

Мета: оволодіння знаннями про правову природу, підстави виникнення та види господарських зобов'язань, а також про правові засади укладання, виконання та розірвання господарських договорів в Україні.

Питання для обговорення:

1. Що становить поняття, зміст і підстави виникнення господарських зобов'язань?
2. З яких елементів складається система господарських договорів та які її основні джерела?
3. Які особливості мають істотні умови господарського договору, його форма та порядок укладання?
4. Що становить собою процедура зміни, розірвання та визнання недійсними господарських договорів і на яких принципах вона базується?
5. Які існують види господарських договорів в Україні та за якими критеріями вони класифікуються?

Тема 4. Відповідальність у сфері господарювання та банкрутство

Мета: засвоєння знань про правову природу, підстави та види господарсько-правової відповідальності, а також про правові засади та стадії процедури банкрутства суб'єктів господарювання в Україні.

Питання для обговорення:

1. Що становить поняття, зміст і підстави притягнення до господарсько-правової відповідальності?
2. З яких елементів складається система господарських санкцій та які її основні джерела?
3. Які особливості мають штрафні, оперативно-господарські та адміністративно-господарські санкції?
4. Що становить собою процедура відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом і на яких принципах вона базується?
5. Які існують судові процедури банкрутства в Україні та за якими критеріями вони класифікуються?

Тема 5. Правове регулювання господарсько-торгівельної діяльності та посередництва

Мета: набуття знань про правову природу, форми та види господарсько-торгівельної діяльності, а також про правові засади здійснення комерційного посередництва та агентських відносин в Україні.

Питання для обговорення:

1. Що становить поняття, предмет і зміст правового регулювання господарсько-торгівельної діяльності?
2. З яких елементів складається система оптової та роздрібно́ї торгівлі та які її основні джерела?
3. Які особливості мають господарсько-торгівельні договори, зокрема договори поставки, контракції та міни?
4. Що становить собою комерційне посередництво (агентська діяльність) у сфері господарювання та на яких принципах воно базується?
5. Які існують види торговельно-посередницьких операцій в Україні та за якими критеріями вони класифікуються?

Тема 6. Правове регулювання окремих видів господарської діяльності

Мета: засвоєння знань про правову природу, особливості та режими здійснення окремих (галузевих) видів господарської діяльності в Україні.

Питання для обговорення:

1. Що становить поняття, сутність та правовий статус окремих (галузевих) видів господарської діяльності?
2. З яких елементів складається система спеціального правового регулювання у сферах будівництва, транспорту та зв'язку і які її основні джерела?
3. Які особливості мають господарські правовідносини та договори у сфері фінансових, банківських та страхових послуг?
4. Що становить собою правовий режим інноваційної, інвестиційної та науково-технічної діяльності і на яких принципах він базується?
5. Які існують режими ліцензування, патентування та сертифікації окремих видів господарювання в Україні та за якими критеріями вони класифікуються?

Тема 7. Інвестиційна, інноваційна, банківська діяльність та страхування

Мета: засвоєння знань про правову природу, особливості та режими здійснення інвестиційної, інноваційної, банківської та страхової діяльності в Україні.

Питання для обговорення:

1. Що становить поняття, зміст і правові форми інвестиційної та інноваційної діяльності?
2. Які особливості мають господарські інвестиційні договори, зокрема угоди про розподіл продукції, концесію та спільну діяльність?

3. Які особливості мають суб'єкти інвестиційних, банківських та страхових правовідносин, їхні права та обов'язки?

4. Що становить собою державне регулювання та нагляд у фінансовій сфері й на яких принципах вони базуються?

5. Які існують види банківських і страхових послуг та за якими критеріями вони класифікуються?

Тема 8. Зовнішньоекономічна діяльність та спеціальні режими господарювання

Мета: засвоєння знань про правову природу, особливості та режими здійснення зовнішньоекономічної діяльності та спеціальних режимів господарювання в Україні.

Питання для обговорення:

1. Що становить поняття, зміст і правові засади регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні?

2. З яких елементів складається система спеціальних режимів господарювання та які її основні джерела?

3. Які особливості мають господарські зовнішньоекономічні договори (контракти) та порядок їх укладання й виконання?

4. Що становить собою державне регулювання ЗЕД, митно-тарифне регулювання та нетарифні обмеження і на яких принципах вони базуються?

5. Які існують види спеціальних (особливих) економічних зон в Україні та за якими критеріями вони класифікуються?

Тема 9. Антимонопольно-конкурентне право у сфері господарювання

Мета: засвоєння знань про правову природу, особливості та режими функціонування антимонопольно-конкурентного права у сфері господарювання в Україні.

Питання для обговорення:

1. Що становить поняття, зміст і правові засади захисту економічної конкуренції в Україні?

2. З яких елементів складається система антимонопольно-конкурентного законодавства та які її основні джерела?

3. Які особливості мають правовий статус Антимонопольного комітету України, його права та обов'язки у сфері контролю?

4. Що становить собою юридична відповідальність за зловживання монополієм становисем, антиконкурентні узгоджені дії та недобросовісну конкуренцію і на яких принципах вона базується?

5. Які існують види правопорушень проти економічної конкуренції та за якими критеріями вони класифікуються?

Тема 10. Правовий режим майна суб'єктів господарювання

Мета: засвоєння знань про правову природу, особливості та режими формування й використання майна суб'єктів господарювання в Україні.

Питання для обговорення:

1. Що становить поняття, зміст і правові форми майнової основи господарювання?

2. З яких елементів складається система правових режимів майна у сфері господарювання та які її основні джерела?

3. Які особливості мають право власності, право господарського відання та право оперативного управління як правові титули володіння майном?

4. Що становить собою порядок формування, обліку та правового захисту майна суб'єктів господарювання і на яких принципах він базується?

5. Які існують види майна та майнових прав суб'єктів господарювання і за якими критеріями вони класифікуються?

9. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

10. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Не передбачено навчальним планом	-	-
Усього годин			

11. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Господарське право як галузь права, наука та навчальна дисципліна	6	12
2	Тема 2. Суб'єкти господарських правовідносин	8	12
3	Тема 3. Господарські зобов'язання та договори	8	12
4	Тема 4. Відповідальність у сфері господарювання та банкрутство	8	12
5	Тема 5. Правове регулювання господарсько-торговельної діяльності та посередництва	8	12
6	Тема 6. Правове регулювання окремих видів господарської діяльності	8	14
7	Тема 7. Інвестиційна, інноваційна, банківська діяльність та страхування	8	14
8	Тема 8. Зовнішньоекономічна діяльність та спеціальні режими господарювання	8	12
9	Тема 9. Антимонопольно-конкурентне право у сфері господарювання	8	12
10	Тема 10. Правовий режим майна суб'єктів господарювання	8	12
Усього годин		78	124

12. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота – форма організації освітнього процесу, за якої здобувач вищої освіти опановує навчальну дисципліну в час, вільний від навчальних занять, під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Метою самостійної роботи з дисципліни «Господарське право України» є засвоєння у повному обсязі навчальної програми, розвиток компетентностей, формування здатності бути активним учасником освітнього процесу,

уміння самостійно опановувати теоретичні й практичні знання (у т.ч. із застосуванням сучасних інформаційних технологій), що спрямовані на поглиблення теоретичних знань, набуття практичних навичок застосування норм господарського законодавства.

Самостійна робота здійснюється у формі: виконання домашніх завдань; підготовки доповідей, рефератів, есе з визначених тем; робота як з нормативно-правовими актами національного законодавства, так і з міжнародно-правовими актами; доопрацювання матеріалів лекції шляхом пошуку додаткової спеціалізованої літератури та опрацювання нормативно-правових актів; робота з інформаційними мережами; опрацювання додаткової спеціалізованої літератури; складання конспектів тем, що виносяться на самостійне вивчення.

Всі завдання самостійної роботи поділяються на обов'язкові та вибіркові. До обов'язкових належать завдання, які студенти мають виконувати обов'язково впродовж вивчення дисципліни. Вибіркові включають альтернативні завдання, серед яких здобувач на власний розсуд обирає конкретні завдання з тим, щоб набрати необхідну кількість балів.

Нижче подано варіанти завдань для самостійної роботи здобувачів денної форми навчання, що відповідають змісту окремих тем дисципліни та поглиблюють опрацювання навчального матеріалу. Необхідно виконати один з таких варіантів:

Варіант 1.

Підготуйте аналітичний огляд предмета, методу та принципів господарського права України з урахуванням новітніх змін законодавства, процесів євроінтеграції та європейських стандартів.

Варіант 2.

Підготуйте реферат про організаційно-правові форми підприємств в Україні, особливості їх створення, реорганізації, ліквідації та правові критерії класифікації суб'єктів господарювання.

Варіант 3.

Підготуйте аналітичний огляд правового режиму майна у сфері господарювання з урахуванням розмежування прав власності, господарського відання та оперативного управління.

Варіант 4.

Підготуйте реферат про правову природу корпоративних прав, порядок їх виникнення, реалізації та особливості захисту прав учасників господарських товариств.

Варіант 5.

Підготуйте аналітичний огляд правового регулювання господарських договорів, процедури їх укладання, зміни, розірвання та врегулювання переддоговірних спорів.

Варіант 6.

Підготуйте реферат про систему господарсько-правової відповідальності, правову природу та особливості застосування штрафних, оперативно-господарських та адміністративно-господарських санкцій.

Варіант 7.

Підготуйте аналітичний огляд правових засад забезпечення конкуренції, обмеження монополізму в господарській діяльності та повноважень Антимонопольного комітету України.

Варіант 8.

Підготуйте реферат про правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні, режими іноземного інвестування та застосування захисних заходів у ЗЕД.

Варіант 9.

Підготуйте аналітичний огляд правових засад та стадій процедури банкрутства суб'єктів господарювання, а також правового статусу арбітражного керуючого.

Варіант 10.

Підготуйте реферат про форми, методи та інструменти державного регулювання економіки, а також судові й позасудові механізми захисту прав суб'єктів господарювання.

Варіанти контрольної роботи (для заочної форми здобуття освіти)

Нижче подано варіанти завдань для контрольної роботи, що відповідають змісту окремих тем дисципліни та поглиблюють опрацювання навчального матеріалу. Необхідно обрати варіант та виконати наведені завдання. Вимоги до контрольної роботи: 8–12 сторінок тексту (*шрифт Times New Roman, 14 pt, міжрядковий інтервал – 1*). Слід опрацювати щонайменше 10–12 джерел. Використання класичних праць з господарського права обов'язкове. Дотримання принципів академічної доброчесності – засадничий принцип навчання. Здійснюйте коректне цитування використаних джерел. Заборонено плагіат: текст має бути оригінальним, з власним аналітичним та методологічним осмисленням. Максимальна кількість балів за виконану контрольну роботу – 50 балів.

Варіант 1.

1. Підготуйте аналітичний огляд предмета, методу та принципів господарського права України з урахуванням сучасних тенденцій євроінтеграції та модернізації законодавства.

2. Проаналізуйте правові засади та критерії віднесення суб'єктів господарювання до малого, середнього чи великого підприємництва.

Варіант 2.

1. Підготуйте реферат про організаційно-правові форми підприємств в Україні, особливості їх створення, реорганізації та ліквідації.

2. Охарактеризуйте правовий статус та специфіку господарської діяльності державних та комунальних унітарних підприємств.

Варіант 3.

1. Підготуйте аналітичний огляд правового режиму майна у сфері господарювання, розкривши сутність права власності, права господарського відання та права оперативного управління.

2. Визначте юридичний зміст, структуру та склад корпоративних прав учасників господарських товариств.

Варіант 4.

1. Підготуйте реферат про господарські зобов'язання, підстави їх виникнення, виконання та припинення згідно з Господарським кодексом України.

2. Охарактеризуйте правові особливості укладання, зміни та розірвання господарських договорів на біржах та торгах.

Варіант 5.

1. Підготуйте аналітичний огляд системи господарсько-правової відповідальності, видів та порядку застосування штрафних і оперативно-господарських санкцій.

2. Проаналізуйте юридичні підстави та правові наслідки застосування адміністративно-господарських санкцій органами державної влади.

Варіант 6.

1. Підготуйте реферат про правове регулювання забезпечення конкуренції та обмеження монополізму в господарській діяльності України.

2. Визначте повноваження Антимонопольного комітету України та правові форми захисту від недобросовісної конкуренції.

Варіант 7.

1. Підготуйте аналітичний огляд правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) в Україні та режимів іноземного інвестування.

2. Охарактеризуйте види, порядок застосування та правову природу спеціальних імпорتنих процедур і захисних заходів у ЗЕД.

Варіант 8.

1. Підготуйте реферат про правові засади та процедури банкрутства суб'єктів господарювання відповідно до Кодексу України з процедур банкрутства.

2. Розкрийте зміст, особливості реалізації та правовий статус арбітражного керуючого у процедурах розпорядження майном та санації.

Варіант 9.

1. Підготуйте аналітичний огляд правового регулювання окремих видів господарської діяльності, зокрема торговельної, посередницької та агентської.
2. Визначте специфіку правового статусу фінансових установ як особливих суб'єктів господарського права.

Варіант 10.

1. Підготуйте реферат про державне регулювання та контроль у сфері господарювання, межі та способи втручання держави в економічні процеси.
2. Охарактеризуйте правові форми та інструменти захисту прав та законних інтересів суб'єктів господарювання у судовому та позасудовому порядку.

13. Неформальна освіта (онлайн-курси та платформи)

У межах самостійної роботи здобувачам рекомендується проходження онлайн-курсів на міжнародних освітніх платформах з метою розширення професійних компетентностей та академічної доброчесності.

Рекомендовані платформи:

- Coursera (Contracts and Commercial Agreements: <https://www.coursera.org/learn/contracts-and-commercial-agreements>; Corporate and Commercial Law I: Contracts and Labor Law: <https://www.coursera.org/learn/corporate-commercial-law-part1>; Corporate and Commercial Law II: Business Forms, Financing, and Government Regulation: <https://www.coursera.org/learn/corporate-commercial-law-part2>);
- Prometheus (Майданчики електронної комерції в ЄС: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/e-commerce-platforms-eu/>; Як досягти успіху в публічних закупівлях: гід для бізнесу: <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/success-in-public-procurement-guide-for-business/>);
- edX (Commercial and Contract Law: <https://www.edx.org/executive-education/university-of-cape-town-commercial-and-contract-law>).

Опрацювання зазначених онлайн-курсів не є обов'язковим і здійснюється за власною ініціативою здобувача як форма неформальної освіти.

14. Питання для підготовки до підсумкового контролю (екзамен)

1. Які суспільні відносини становлять предмет регулювання господарського права України?
2. У чому полягають особливості поєднання правових методів при регулюванні господарських відносин?
3. На яких законодавчих принципах базується здійснення господарської діяльності в Україні?
4. Які нормативно-правові акти становлять систему джерел господарського права та як співвідносяться Господарський і Цивільний кодекси?
5. Які ознаки притаманні суб'єкту господарювання як учаснику господарських відносин?
6. За якими критеріями суб'єкти господарювання в Україні поділяються на мікро-, мале, середнє та велике підприємництво?
7. Який законодавчий порядок та правові стадії державної реєстрації суб'єктів господарювання?
8. У чому полягає різниця між процедурами добровільної та примусової ліквідації юридичної особи?
9. Які особливості правового статусу притаманні державним та комунальним унітарним підприємствам?
10. Які правові форми та особливості об'єднання підприємств передбачені законодавством України?
11. З яких правових інститутів складається майнова основа господарювання?

12. Чим за юридичним змістом відрізняється право господарського відання від права оперативного управління?

13. Що є об'єктом права власності суб'єкта господарювання та які існують джерела формування його майна?

14. Що таке корпоративні права та які основні повноваження вони надають учаснику господарського товариства?

15. Який правовий режим встановлено для часток (акцій) у статутному капіталі господарських товариств?

16. Які особливості правового регулювання приватизації та корпоратизації державного майна в Україні?

17. Який порядок та правові наслідки виходу або виключення учасника з господарського товариства?

18. Які правові засоби захисту корпоративних прав передбачені чинним законодавством України?

19. Що таке нематеріальні активи суб'єкта господарювання та як здійснюється їх правовий захист?

20. Які юридичні обмеження встановлені щодо розпорядження майном державних підприємств?

21. Що таке господарське зобов'язання та які існують підстави для його виникнення?

22. Чим господарський договір відрізняється від цивільно-правового договору?

23. Які умови господарського договору визнаються істотними згідно з Господарським кодексом України?

24. За якою процедурою та в які строки здійснюється укладання господарських договорів?

25. Які особливості правового регулювання переддоговірних спорів та порядок їх врегулювання?

26. У яких випадках та за якою юридичною процедурою допускається зміна або розірвання господарського договору?

27. Що таке нікчемні та оспорювані господарські договори, і які правові наслідки їх недійсності?

28. Які особливості укладання господарських договорів за державним замовленням?

29. Які юридичні ознаки притаманні договору поставки та чим він відрізняється від договору купівлі-продажу?

30. Які особливості правового регулювання договорів оренди та лізингу у сфері господарювання?

31. Що є підставою для притягнення суб'єкта господарювання до господарсько-правової відповідальності?

32. Які види господарських санкцій передбачені законодавством України та які функції вони виконують?

33. У чому полягають особливості застосування штрафних санкцій (неустойки, штрафу, пені) у господарському праві?

34. Що таке оперативно-господарські санкції, та які існують підстави і порядок їх одностороннього застосування?

35. Які органи влади мають право застосовувати адміністративно-господарські санкції та яка їх правова природа?

36. Які підстави звільнення суб'єкта господарювання від господарської відповідальності (форс-мажор)?

37. Які існують форми та строки захисту прав і законних інтересів суб'єктів господарювання?

38. Який порядок судового захисту прав суб'єктів господарювання у господарських судах України?

39. У чому полягає сутність та переваги досудового (претензійного) порядку врегулювання господарських спорів?

40. Як здійснюється захист прав суб'єктів господарювання у відносинах з контролюючими органами?
41. Які існують форми, методи та межі державного регулювання господарської діяльності?
42. Який правовий механізм ліцензування та дозвільної системи у сфері господарювання діє в Україні?
43. Що таке монопольне (домінуюче) становище на ринку та які дії визнаються його зловживанням?
44. Які правові форми захисту від недобросовісної конкуренції передбачені законодавством України?
45. Які повноваження має Антимонопольний комітет України у сфері захисту економічної конкуренції?
46. Що є підставою для відкриття провадження у справі про банкрутство суб'єкта господарювання?
47. Які існують судові процедури, що застосовуються щодо боржника відповідно до Кодексу України з процедур банкрутства?
48. Який правовий статус, права та обов'язки має арбітражний керуючий у справі про банкрутство?
49. Які особливості правового регулювання зовнішньої економічної діяльності (ЗЕД) суб'єктів господарювання?
50. Який правовий режим встановлено для іноземних інвестицій та діяльності підприємств з іноземними інвестиціями?

15. Методи навчання

Методи навчання на лекціях: вербальний метод – подається фактичний матеріал, висвітлюються положення нормативно-правових актів тощо (лекція, дискусія, консультація, обговорення тощо); методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації, метод демонстрацій: та інші); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо).

Методи навчання на семінарських заняттях: вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо); метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші); робота з навчально-методичною літературою (рецензування, підготовка реферату, есе, доповіді тощо); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо); інформаційно-пояснювальний метод (надання інформації законодавчого, управлінського, практичного характеру, статистичної інформації тощо); кейс-метод (обговорення проблеми реалізації норм господарського права, застосування положень законодавства, практика підготовки юридичної документації, судової практики тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); кейс-метод (вирішення ситуацій тощо); пошуковий метод.

16. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Господарське право України» використовуються такі методи оцінювання:

- для поточного контролю: у вигляді усного та письмового опитування, фронтального опитування, тестування, написання есе (рефератів), контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти); самостійна робота, неформальна освіта (онлайн-курси та платформи) тощо.

- для підсумкового контролю: проведення підсумкового контролю (усна та/або письмова відповідь, тестування тощо).

17. Засоби діагностики результатів навчання

Робоча програма передбачає застосування засобів діагностики результатів навчання за формами контролю знань:

- *поточний контроль* може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.

- *підсумковий контроль* передбачає проведення екзамену.

Завершальним етапом досягнення запланованих програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Господарське право України» є підсумковий контроль – екзамен.

18. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Для оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються контрольні заходи у формі поточного та підсумкового контролю знань відповідно до Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни. Оцінювання окремих видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти для дисципліни «Господарське право України» відбувається за такими рекомендованими балами:

Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти	Кількість балів (від – до)
Аудиторна робота	
Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
Вирішення ситуаційних завдань, розв’язання задач тощо	1-5
Тестування	1-5
Ділова гра, практичний кейс тощо	1-10
Інші види аудиторної роботи*	
Самостійна робота	
Реферат, есе тощо	1-10
Інші види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти (участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо); написання наукової статті, участь у конкурсах студентських робіт тощо)	1-10
Інші види самостійної роботи*	
Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-50

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти застосовуються критерії відповідно до Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти ([https://nam.kyiv.ua/files/pdf/polozhennia-pro-otsiniuvannia-znan-zdobuvachiv-\(red-2021\).pdf](https://nam.kyiv.ua/files/pdf/polozhennia-pro-otsiniuvannia-znan-zdobuvachiv-(red-2021).pdf)).

Порядок зарахування результатів неформальної освіти

Результати проходження онлайн-курсів можуть бути зараховані як складова самостійної роботи за заявою здобувача в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://nam.kyiv.ua/files/pdf/polozhennia-pro-neformalnu-ta-informalnu-osvitu.pdf>).

Максимальна кількість балів – до **10 балів** у межах самостійної роботи.

Підсумковий контроль

Максимальна кількість балів за екзамен з початкової дисципліни «Господарське право України» складає **40 балів**.

Для визначення ступеня засвоєння навчальної дисципліни та контрольного оцінювання знань здобувачів вищої освіти за підсумковим контролем застосовуються критерії відповідно до Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Підсумкова оцінка переводиться у національну систему оцінювання і шкалу ECTS згідно з таблицею:

Порядок переведення оцінок у систему ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для екзамену курсової роботи (проєкту), практики	для заліку (диференційованого заліку)
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
64-74	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

19. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота – 60											Підсумковий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	Самостійна робота		
5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота – 60		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50 балів	10 балів	40 балів	100 балів

20. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Господарське право України» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- силабус;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- варіанти завдань для самостійної роботи здобувачів;
- варіанти завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

21. Рекомендована література

1. Бутирський А.А. Господарське право: навч. посіб. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2020. 143 с.
2. Господарське право: навч. практикум / кол. авт. [Резворович К. Р., Юнін О. С. та ін.] Дніпро: Видавець Біла К. О., 2021. 507 с.
3. Господарське право (Загальна частина) : підручник / Гарагонич О.В., Кологойда О.В., Кравець І.М., Пацурія Н.Б. [та ін.]; за ред. В.С. Щербини, В.В. Рєзнікової. Київ: Вид-во Ліра-Київ, 2021. 448 с.

4. Господарське право: навч.-метод. посіб. (для студ. денної та заочної форми навч.) / О.П. Подцерковний, Г.М. Будурова, В.В. Добровольська, Д.В. Зятіна. Одеса: Фенікс, 2021. 278 с. URL: https://economiclaw.com.ua/lit/hosp_pravo_nav-met_2021.pdf
5. Господарсько-правове забезпечення інноваційної політики держави: монографія. Харків: Вид-во «ФІНН», 2008. 424 с.
6. Дерев'янко Б. В. Господарське право: особлива частина (правове регулювання господарських відносин в окремих галузях економіки): навчальний посібник. Одеса: ВД «Гельветика», 2021. 314 с. URL: https://www.fpk.in.ua/images/biblioteka/4fmb_pravo/Hospodarske-pravo.Derevyanko_2021.pdf
7. Моца А.А., Горбова Н.А., Шелудяков Р.С. Особливості господарсько-правового регулювання підприємств під час воєнного стану. *Право та державне управління*. 2023. № 2. С. 31-37. URL: https://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2023/4.pdf
8. Фесенко О. М. Міжнародно-правові стандарти захисту інвестицій. *Правові новели*. 2020. № 11. С. 123–127.
9. Фесенко О.М. Адміністративно-правовий захист інвестицій в Україні: монографія. Одеса: ВД «Гельветика», 2020. 580 с.
10. Швидка Т.І. Законодавче регулювання публічних закупівель: навч. посіб. 4-те вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2024. 220 с